

Leta 2009 je svet prizadelo veliko naravnih in tudi drugih nesreč. Najbolj številne pa so bile ujme na prelomu v leto 2010. Pogosto smo gledali na TV-ekranih ali brali v časopisih o poplavah in suši, o potresih na Haitiju, v Čilu in Turčiji, o podiranju in taljenju ogromnih gmot ledu na Antarktiki, o izbruhu vulkana na Islandiji in še bi lahko naštevali. Majhna Slovenija pa je ponovno imela srečo, saj nas je leta 2009 prizadelo razmeroma majhno število naravnih nesreč, pa še te so zahtevale le malo človeških žrtev in so povzročile tudi sorazmerno majhno škodo. Podnebne spremembe, ki nam vse bolj grozijo, so bile tokrat dobrohotne do prebivalcev Slovenije. Pa bodo tudi v prihodnje? Najbrž ne! In tega se moramo zavedati in se vedno znova pripravljati na najhujše. Zato smo tokrat, v tej številki Ujme, namenili več prostora temam o nevarnostih, ki pretijo Sloveniji, o pripravah na nesreče, ogroženosti posameznih pokrajin in o raziskavah s tega področja ter ukrepanju ob nesrečah. Tudi izobraževanju in preverjanju na vajah smo namenili kar nekaj prispevkov.

Ker so bile najhujše nesreče leta, ki ga popisujemo v tej številki Ujme, pri nas poplave in neurja z nalivi, vetrom in točo, se pred nas postavlja vprašanje: »Imamo preveč ali premalo vode?« Preveč vode je ob nalivih in poplavah, premalo pa je bo ali pa je že čiste in zdrave pitne vode, marsikje po Sloveniji. V zadnjih letih se je sicer zmanjšalo število največjih industrijskih onesnaževalcev, ki so pred sto in več leti rasli kot gobe po dežju. Nihče se takrat ni vprašal, kaj to pomeni za zrak, ki ga vdihavamo, in za podtalnico ter vodotoke, kamor so spuščali velike količine odpadnih voda. Teh je torej manj, a kaj, ko se promet na naših cestah in na našem nebu povečuje neverjetno hitro. Promet onesnažuje tako zrak kot vodo in porablja še veliko energentov. Poleg prometa škodi okolju tudi intenzivno obdelovanje zemlje. Da mora biti intenzivno, nas silijo razmere, tako na trgu kot na terenu, saj je obdelovalne zemlje čedalje manj, za kar smo krivi tudi sami. In naj na koncu omenim še hitro rast števila prebivalcev po svetu, ki vsaj za zdaj Slovenije še ne prizadene, medtem ko promet in kmetijsko onesnaževanje tal žal že močno poslabšujeta naše okolje.

Na koncu naj ugotovim, da se po devetih letih mojega dela pri uredništvu revije Ujma le kažejo prvi premiki pri naših politikih in tudi prebivalci Slovenije že drugače gledajo na vse večji vpliv podnebja na naše življenje. Morda pa smo le prispevali vsaj delček k temu spoznanju?

Miran Trontelj